

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ 14
ΑΘΗΝΑΙ (136)

ΚΕΝΤΡΟΝ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΟΣ ΑΤΛΑΣ
'Αριθ. 'Ερωτ. Σερ. V. 36/1970

Α!
ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΝ
ΔΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

ΚΑΙ ΚΑΤ' ΕΘΙΜΟΝ ΠΥΡΑΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΘΗΝΑΙ 1968
ΕΚ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

Δεκ. 1969 / 22-2-70.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

1. Ἐξεταζόμενος τόπος (χωρίον, κωμόπολις) *Μυρίαση*...
(παλαιότερον ὄνομα : *Ε*.....), Ἐπαρχίας *Εὐρυταρίας*
Νομοῦ *Εὐρυταρίας*.....
2. Ὀνοματεπώνυμον τοῦ ἐξετάσαντος καὶ συμπληρώσαντος *Μητίου*
Ν. Α. Α. Της..... ἐπάγγελμα *διδάσκων*.....
Ταχυδρομικὴ διευθύνσις *Μυρίαση Εὐρυταρίας*.....
Πόσα ἔτη διαμένει εἰς τὸν ἐξεταζόμενον τόπον... *εἰς 21*...
3. Ἀπὸ ποῖα πρόσωπα κατεγράφησαν αἱ παρατιθέμεναι πληροφορίες :
α) ὄνομα καὶ ἐπώνυμον *Ζαμονάκης Γεώργιος*.....
Ζαμονάκη Μαρία.....
ἡλικία.. *50*.... γραμματικαὶ γνώσεις.. *εἰς ἑλληνικὰ*.....
..... τόπος καταγωγῆς *Μυρίαση*.....
Εὐρυταρίας.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΔΟΧΗΝΩΝ

Α'. α'. ΤΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΚΤΗΜΑΤΑ ΠΡΟ ΤΟΥ 1920

- 1) Ποῖαι ἀγροτικαὶ περιοχαὶ προωρίζοντο διὰ σποράν καὶ ποῖαι διὰ
βοσκήν ποιμνίων ; *Τὰ πεδία ἢ τὰ πεδία*.....
χωρὰ εἰς τὴν προορίζοντο διὰ βοσκήν.....
Ἐπὶ πόσῳ αὐταὶ χωρίζονται ἢ ἐνηλλάσσοντο κατὰ χρονικὰ διαστή-
ματα ; ..... *εἰς τὴν προορίζοντο κατὰ διαστήματα*.....
- 2) Εἰς ποίους ἀνήκον ὡς ἰδιοκτησίαι ; α) εἰς φυσικὰ πρόσωπα,
δηλ. εἰς τοὺς χωρικοὺς· β) εἰς γαιοκτήμονας (Ἕλληνας ἢ ξένους, ὡς
π.χ. Τούρκους)· γ) εἰς Κοινότητας· δ) εἰς μονὰς κλπ. ....
εἰς τὴν χωρικῶν.....
- 3) Ὁ πατὴρ διατηρεῖ τὴν περιουσίαν του συγκεντρωμένην καὶ μετὰ τὸν
γάμον τῶν τέκνων του, διανεμομένης ὑπ' αὐτῶν μετὰ τὸν θάνατόν
του ; *Διατηρεῖται ἢ διανομίζεται*.....
εἰς τὴν χωρικῶν.....

β'. 1) Οί κάτοικοι ασχολούνται μόνον εις τὴν γεωργίαν ἢ μόνον εις τὴν κτηνοτροφίαν ; ἢ συγχρόνως εἰς ἀμφοτέρας, δηλ. τὴν γεωργίαν καὶ τὴν κτηνοτροφίαν ; *ἀσχολοῦνται μετὰ τὴν γεωργίαν καὶ τὴν κτηνοτροφίαν*

2) Οἱ τεχνῖται (δηλ. οἱ βιοτέχναι) ἀσχολοῦνται ἐν παρέργῳ καὶ εἰς τὴν γεωργίαν ; *ἀσχολοῦνται καὶ μετὰ τὴν γεωργίαν*

γ'. 1) Εἰς τὰ μεγάλα κτήματα : τῶν γαιοκτημόνων (τσιφλικούχων), τῶν μοναστηρίων ποῖοι ἐργάζοντο εἰς αὐτά ; καὶ ὑπὸ ποίους ὄρους ὡς ἄτομα ἢ μετὰ ὁλόκληρον τὴν οἰκογένειάν των ; *ἐργάζονται οἱ ἐν ἐλάτοις καὶ οἱ ἐν ἀμπελουργίᾳ*

2) Πῶς ἐκαλοῦντο οὗτοι ; (κολλῆγοι, σέμπροι, μισακάτορες, σημισακάτοροι κλπ.) *ἐκαλοῦντο οἱ ἐν τῇ κατὰ τὴν*

3) Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή των ; (εἰς εἶδος ἢ εἰς χρήμα ;) *ἐν εἴδει*

4) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ ἐργάται ; ἐποχικῶς, δηλ. διὰ τὸ θέρισμα, τὸ ἀλώνισμα, τὸν τρυγητὸν ἢ δι' ὅλον τὸν χρόνον ; Ἀπὸ ποῦ προήρχοντο οὗτοι ; ἦσαν ἄνδρες μόνον ἢ καὶ γυναῖκες ; ποῖαν ἀμοιβὴν ἐλάμβανον ; ἡμερομίσθιον εἰς χρήμα ἢ εἰς εἶδος ; *ἐχρησιμοποιοῦντο ἐργάται ἐποχικῶς διὰ τὸ θέρισμα καὶ τὸ ἀλώνισμα ἦσαν ἄνδρες καὶ γυναῖκες ἐλάμβανον ἡμερομίσθιον εἰς χρήμα καὶ εἰς εἶδος*

5) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ δούλοι (ὑπηρέται) ἢ δούλαι ; Ἐὰν ναί, ἀπὸ ποίους τόπους προήρχοντο ; *οὐκ*

6) α) Οἱ νέοι καὶ αἱ νέαι τοῦ τόπου ποῦ ἐπήγαιναν δι' ἀνεύρεσιν ἐργασίας ; *ἀπὸ τῶν ἐν τῇ πόλει*

β) Ἐπήγαιναν ἐποχικῶς ὡς ἐργάται *ναί* ἢ ὡς τεχνῖται κτίσται, γύφτοι (σιδηρουργοί), βαφεῖς (μπογιατζήδες), πρῆματευτάδες (ἐμποροὶ) κλπ. ; *ἐπὶ τῶν ἐργασιῶν*

- δ'. 1) Πώς ἐλιπαίνοντο παλαιότερον τὰ χωράφια: με ζωϊκὴν κόπρον (βοῶν, αἰγοπροβάτων κλπ.), φυτικὴν (με καῦσιν: α) τῆς καλαμῖας μετὰ τὸν θερισμόν, β) τῶν θάμνων κλπ.) ἢ με κάλυψιν (παράχωμα) χλόης (τριφυλλιοῦ, λαθουριοῦ κλπ.) δι' ὀργώματος; ...

... *ἢ λίπασμα ἐφίετο εἰς τὴν*
κόπρον ἢ ἐπάρκεια μετὰ καὶ εἰ τῆς
καλαμῖας.

- 2) Πότε ἐγένετο τὸ πρῶτον χρῆσις χημικῶν λιπασμάτων εἰς τὸν τόπον σας; *Μετὰ τὸν ὁμοριτωρηματὸν μετὰ τὸ 1950*

- ε'. Ἀπὸ πότε χρησιμοποιοῦνται: τὸ σιδηροῦν ἄροτρον καὶ αἱ γεωργικαὶ μηχαναὶ εἰς τὸν τόπον σας; *Σιδηροῦν ἄροτρον*

ἐκρησιμοποιεῖται μετὰ τὸ 1950

- 1) Σιδηροῦν ἄροτρον (τύποι αὐτοῦ, δηλ. μονόφτερο, δίφτερο κλπ.).

Εἰς ποῖα κτήματα ἐκρησιμοποιεῖτο (ἢ χρησιμοποιεῖται) κάθε τύπος;

Ποῖος κατεσκεύαζε τὸ ἄροτρον τοῦτο ἢ ἀπὸ ποῦ ἐγένετο ἡ προμήθεια αὐτοῦ; *ἐκρησιμοποιεῖται μετὰ τὸ*

μονόφτερο ἢ ἡρόφτερο ἐν ᾧ εἰ
το ἡρόφτερο τὸν ἄροτρον

Παραθέσατε σχεδιαγράφημα (ἢ φωτογραφίαν) ἐκάστου τύπου σιδηροῦ ἄροτρου μετὰ τὰς ἀντιστοίχους ὀνομασίας τῶν μερῶν αὐτοῦ, ὡς τοῦ κατωτέρω παρατιθεμένου. ....

1. *χειροστροφή* 4. *ἐκκ.* 7. *ἐκκ. β. ρ.* 10. *κρ. β. ρ.*
 2. *α* 5. *παραρ. β. ρ.* 8. *α*
 3. *Μετ. ρ. β. ρ.* 6. *ἐκκ. β. ρ.* 9. *α*

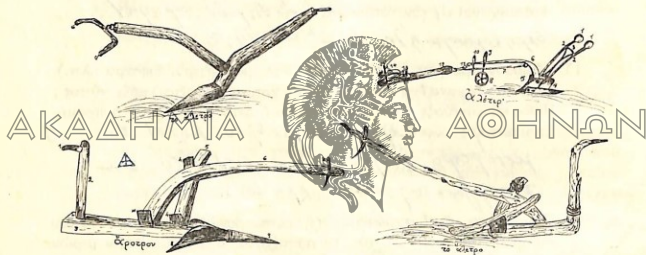
- 2) Τρακτέρ (ἀπὸ πότε εἶναι ἐν χρῇσει;) *ἀπὸ τὴν ἐκρημ. γ. α. α. γ.*
 3) Μηχανὴ θερισμοῦ *α*

4) Μηχανή δεσίματος τῶν σταχύων (δεματιῶν)... *ὅχι* .....

5) Μηχανή ἀλωνισμού ..... *ὅχι* .....

στ'. 1) Τὸ ξύλινον ἄροτρον. Ποῖος κατεσκεύαζε (ἢ κατασκευάζει) τὸ παλαιὸν ξύλινον ἄροτρον *κατεσκεύαζεν... ὁ γεωργός...*
ὁ γέροντος... τεχνήτορας... μαθητάς... τῆς
... Περικλέους...

2) Ποία ἦτο ἡ μορφή τοῦ παλαιοῦ ξυλίνου ἀρότρου εἰς τὸν τόπον σας καὶ ποία εἶναι σήμερον. Ποῖαι διαφοραὶ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν) εἰς τὸ χρησιμοποιούμενον ἄροτρον εἰς τὸν τόπον σας ἀπὸ τὰ εἰκονιζόμενα ἐνταῦθα ;

3) Ὑπογραφήσατε τὸ ξύλινον ἄροτρον⁽¹⁾ καὶ τὸν ζυγὸν ὡς ἀπαντᾶται εἰς τὸν τόπον σας καὶ παραθέσατε τὰ ἀντιστοιχοῦντα εἰς τοὺς ἀριθμοὺς ἐν χρήσει ὀνόματα τῶν διαφόρων μερῶν καὶ τῶν ἐξαρτημάτων αὐτοῦ.

1. <i>ὁ ἄροτρος</i>	6. <i>ὁ ἄροτρος</i>	11. ....
2. <i>ὁ ἄροτρος</i>	7. <i>ὁ ἄροτρος</i>	12. ....
3. <i>ὁ ἄροτρος</i>	8. <i>ὁ ἄροτρος</i>	13. ....
4. <i>ὁ ἄροτρος</i>	9. <i>ὁ ἄροτρος</i>	14. ....
5. <i>ὁ ἄροτρος</i>	10. <i>ὁ ἄροτρος</i>	15. ....

(1) Ἐὰν εἶναι δυνατόν ἀποστείλατε καὶ φωτογραφίαν.

(Εάν υπάρχουν διαφοραί, δύνασθε νὰ μεταβάλετε τὴν ἀνωτέρω ἀρί-
θμησιν).

- 4) Τὸ ὕνι. Τὸ ὕνι τοῦ ξυλίνου ἀρότρου ἦτο (ἢ εἶναι) μιᾶς μορφῆς διὰ τὴν ἀροτρίασιν ὧλων τῶν εἰδῶν τῶν χωραφιδῶν ; δηλ. τῶν χωματερῶν (λιβάδια, κῆποι) καὶ τῶν πετρωδῶν. - Ἰχνογραφή-
σατε ἢ φωτογραφήσατε τὸ ἐν χρήσει ὕνι (ἢ τὰ ἐν χρήσει, ἐὰν
εἶναι διαφόρων τύπων) καὶ σημειώσατε τὴν χρήσιν ἐκάστου.

τὸ ὕνι ἦτο ἀντικαθεῖν τὸ αὐτὸ

- 5) Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς σπάθης τοῦ ἀρότρου;

Σιδηρεῖς

- 6) Ἦτο (ἢ εἶναι) κατασκευασμένη ἐκ ξύλου ἢ σιδήρου ;

καὶ εἶναι ἀντικαθεῖν ξυλίνῃ

- 7) Ἔργαλεῖα διὰ τὴν κατασκευὴν καὶ ἐπιδιόρθωσιν τοῦ ἀρότρου (π.χ. σκεπάρνι, πρίονι, ἀρίδι, ἀρνάρι, ξυλοφάει κλπ.).

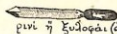
Χρήσιμοι οὖντα ὅλα τὰ ἀνωτέρω, ὡς ἑξῆς

πρίονι

ἀρίδα

ρίνι ἢ ξυλοφάει (ἀρνάρι)

8) α) Διὰ τὸν ἄροτον (ζεугάρισμα, ὄργωμα) ποῖα ζῶα ἐκρησιμο-
ποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) : βόες ἢ ἄλλο ζῶον, δηλ.
ἵππος, ἡμίονος, ὄνος... *Σχημ. μο. η ειν εω. βο. ε. η... ? ηδ. ε*

β) Ἐκρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) διὰ τὸ ὄργωμα δύο
ζῶα ἢ ἓν ;... *δύο... ζῶα*.....

9) Διὰ τὸ ζευγάρισμα με δύο ζῶα ἦτο (ἢ εἶναι) ἀναγκαῖος ὁ ζυγός ;
ζῶα... ἦτο... βο. εω. ἦτο... οὐκ ἀναγκ. ε. η... ? ζῶα... εω...

Σχεδιάσατε τὴν μορφήν τοῦ παλαιότερου καὶ τοῦ σημερινοῦ
ζυγοῦ (ἢ φωτογραφήσατε αὐτὸν) καὶ ὀνομάσατε τὰ διάφορα
μέρη καὶ ἐξαρτήματα αὐτοῦ. (π.χ. λουριά, λοῦρα, ζεῦλες, πιζεῦ-
λια κλπ.). *ζῶα... βο. εω...*

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

10) Σχεδιάσατε ἰδιαίτερώς τὴν μορφήν τῶν ζευλῶν τοῦ ζυγοῦ εἰς τὸν
τόπον σας. ....

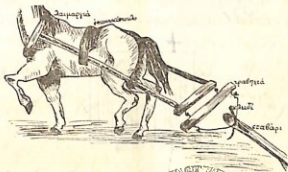
11) Πῶς λέγεται εἰς τὸν τόπον σας ὁ κρίκος ἐκ σιδήρου, ξύλου ἢ σχοινίου,
ὁ ὁποῖος τοποθετεῖται εἰς τὸν ζυγὸν (πολλαχοῦ : λοῦρα, κουλλούρι),
προσδένεται δὲ εἰς αὐτὸν τὸ ἄροτρον διὰ τὸ ὄργωμα ; (Σχεδιάσατε
αὐτόν). ....

δ. κ. ο. μ. α' ζῶα καὶ λουριά'

12) Ἀπὸ πότε γίνεται τὸ ὄργωμα δι' ἐνὸς ζώου ; *ἀπὸ πότε εἰς πότε*
με 2

Πῶς γίνεται ἡ ζευξίς του (τὸ ζέψιμον) εἰς τὸ ἄροτρον ; .....

Περιγράψατε και σχεδιάσατε (ή φωτογραφήσατε) την σκευήν,
 τήν ὁποίαν φέρει τὸ ἄλογον ἢ ἄλλο ζῶον διὰ νὰ προσδεθῇ
 εἰς αὐτήν τὸ ἄροτρον... *ὁ γεωργὸς καὶ λαμαργά*
καὶ εἶναι τοιαῦτα ἔργα παρασκευασμένα
μέτρητα ἢ ἄλλωστε κοινὰ...

ζ'. Ἀροτρίασις (ὄργωμα) καὶ σπορά.

α) Ποῖος ὥργωνε παλαιότερον (ἢ σήμερον) : 1) ἄνδρας (ὁ ἰδιοκτήτης
 τοῦ ἀγροῦ ἢ ἄλλος) 2) γυναῖκα 3) ὑπηρέτης. Σημειώσατε ποῖα
 ἢ συνήθεια εἰς τὸν τόπον σας... *ὁ γεωργὸς ὁ ἰδιοκτήτης*
τῶ ἀγροῦ

β) 1) Περιγράψατε λεπτομερῶς, πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον τῶν βοδιῶν (ἢ
 τοῦ βοδιοῦ, τοῦ ἀλόγου) εἰς τὸ ξύλινον ἄροτρον. (Παραθέσατε,
 εἰ δυνατόν, καὶ φωτογραφίαν) ... *ὁ γεωργὸς καὶ ὁ βοῦς*
μὲν δέονται εἰς τὸν ἄροτρον, ἐπιδέονται κατὰ τὴν
καὶ τὸ ἄροτρον

2) Πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον εἰς τὸ σιδηροῦν ἄροτρον... *ἀνίσταται*
ὁ γεωργὸς καὶ κατὰ τὴν ἐπιδέεται
τὸ ἄροτρον

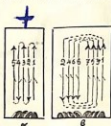
3) Πῶς κατευθύνει ὁ γεωργὸς τὰ ζευγμένα ζῶα (ἢ τὸ ζῶον) κατὰ τὸ
 ὄργωμα μετ' ὀπίσθι, τοῦ ὁποίου τὰ ἄκρα ἔχουν δεθῇ εἰς τὰ κέρατα
 τῶν ζώων ἢ ἄλλως ; (Περιγραφή καὶ σχεδιάσμα ἢ φωτογραφία).
Μετ' ὀπίσθι καὶ δέονται ἀπὸ τὸ κεφάλαιον
τῶν ζώων

- 4) Σχεδιάσατε πώς ἐγίνετο παλαιότερον (ἐπίσης πώς γίνεται σήμερον) τὸ ὄργωμα. Ὁργώνεται τὸ χωράφι μὲ ἀνοιγομένας αὐλάκας (αὐλακιές) κατ'εὐθείαν γραμμὴν, ὡς τὸ κατωτέρω σχεδιάγραμμα(α);

τὸ ὄργωμα γίνεται κατ'εὐθείαν
γραμμὴν

ἢ ὀργώνεται περιφερειακῶς ὡς εἰς τὸ σχεδιάγραμμα (β) ;

οὐκ

Σημειώσατε μὲ τὸ σημεῖον τοῦ σπαιροῦ, ποῖον ἐκ τῶν ὀργωμάτων τούτων (α, β) εἶναι ἐν χρήσει εἰς τὸν τόπον σας. Ἐάν ὑπάρχη ἄλλος τις τρόπος ὀργώματος σχεδιάσατε καὶ περιγράψατε αὐτόν.

5) Ἡ σπορὰ καὶ τὸ ὄργωμα τοῦ ἀγροῦ ἐγίνετο (ἢ γίνεται ἀκόμη) εἰς λωρίδας (δηλ. σπορὰς ἢ σποριὰς, ντάμιες, σιασιές, μεσδράδες κ.λ.π.) ;

εἰς λωρίδας καὶ γίνεται μετὰ
ἐξήκοντα ἢ ἑξήκοντα

Πῶς ἐχωρίζετο ἡ λωρίς (ἡ σποριά) ; μὲ αὐλακιάν ;

μετ' αὐλακίδων

- 6) Ποῦ ὑπάρχει ἡ συνήθεια νὰ γίνεται ἡ σπορὰ τοῦ σίτου καὶ ἄλλων δημητριακῶν μόνον μὲ σκαπάνην, δηλ. νὰ μὴ χρησιμοποιῆται ἄροτρον ;

Σε μερὶς τῶν ἐξήκοντα ἢ ἑξήκοντα
βόδιων καὶ κτηνῶν ἔστω παραφά

- 7) Ποῖοι τρόποι ἢ εἶδη ὀργώματος (ἀροτριάσεως) ἦσαν ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ σήμερον). Δηλ. ἡ διάνοιξις τῶν αὐλάκων μὲ τὸ ὑνί : καθέτως, πλαγίως, βαθιὰ κλπ.

Ἡ διάνοιξις αὐλάκων παραφά

Εἰς ποῖα ὀργώματα (σποράς) γίνεται χρῆσις τῶν τρόπων τούτων ἢ ἄλλων. ....

*ἐν τῇ σπορᾷ καὶ εἰς τὴν
τῇ κρ. ὄρ.*

γ) Ἀροτριάσεις (ὀργώματα) τοῦ ἀγροῦ πρὸ τῆς σποράς :

- 1) Διὰ τὴν σποράν δημητριακῶν. Πόσα ὀργώματα ἐγίνοντο (ἢ γίνονται) καὶ πότε, δηλ. κατὰ ποίαν χρονικὴν περίοδον. Πῶς λέγονται (ὀνοματολογία) τὰ ὀργώματα αὐτά π.χ. καλλουργία, διβόλισμα, γύρισμα κλπ. ....

*ὀργωμα ἢ διβόλωμα πρὸ τῆς σπορᾶς.
γίνεται διὰ τὴν ἡλικίαν τοῦ σποροσείτου.*

- 2) Διὰ τὸ φύτευμα κηπευτικῶν. (Ἀπαντήσατε ὁμοίως, ὡς ἀνωτέρω)

ΑΚΑΔΗΜΙΑ *ἵσταται διβόλωμα* ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Ἐπὶ πόσα ἔτη δεόν νὰ ἀφεθῇ ἀσπαρτὸν τὸ χωράφι, δηλ. εἰς ἀγρὰνάπανσιν, διὰ νὰ σπαρθῇ κατόπιν σιτάρι ἢ ἄλλο δημητριακόν....

Διτηρώς ἐν ἡ δύο ἔτη

- 4) Πόσα ὀργώματα γίνονται διὰ κάθε εἶδος καλλιέργειας (σίτου, κριθῆς, ἀραβοσίτου, ψυχανθῶν, κηπευτικῶν εἰδῶν κλπ.) καὶ κατὰ ποίαν ἐποχὴν; *Μία διὰ τὴν ἀραβοσίτου δύο ἐν τῇ σπορᾷ*

- 5) Ποῖα ἐργαλεῖα ἢ σκεύη χρησιμοποιοῦνται : α) κατὰ τὴν σποράν. π.χ. τὸ δισάκι· εἰς αὐτὸ περιέχεται ὁ σπόρος καὶ ἐξ αὐτοῦ λαμβανόμενος διασκορπίζεται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ; .....

*Ἐργημοροῖς τοὺς δισάκι, τὸ βασιλὸν φέ'
τοῦ ἡερο καὶ ὁ σάβη*

β) Μὲ ποῖα γεωργικὰ ἐργαλεῖα (ἢ τυχὸν ἄλλα μέσα) : 1) καθαρίζονται : τὸ ποδάρι, τὰ φτερά (παρούτια) κ.ἄ. καὶ τὸ ὕνι κατὰ τὴν ἀροτρίασιν (ὀργωμα, ἀλέτρισμα, κάμωμα κλπ.) ἀπὸ τὸ χῶ-

μα ἢ τὰ χόρτα, ριζίδια, τὰ ὁποῖα κολλῶνται εἰς αὐτά. Μὲ ἑλλειψοειδῆ σιδηρᾶν ράβδον, ἢ ὁποῖα ἔχει τοποθετηθῇ εἰς τὸ ἐν ἄκρον τοῦ βουκέντρου ἢ μὲ ἄλλον τρόπον ; .....

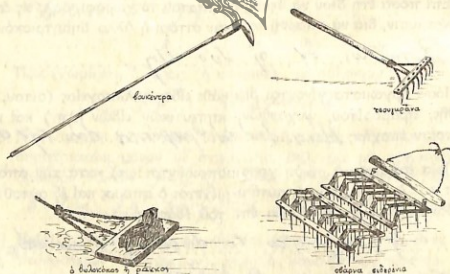
Με' σιδηρᾶν ράβδον ἢ τῆς θυμῶν
τῆς βουκέντρας.....

2) Γίνεται μετὰ τὸ ὄργωμα ἰσοπέδωσις τοῦ χωραφιοῦ (σβάρνισμα, διβόλισμα); .....

Μηχανικῶς ἢ τοῦ ἀργαλοῦ.....

3) Ἡ σκαφή μερῶν τοῦ ἀγροῦ ποῦ δὲν ἔχουν ὄργωθῇ (μὲ σκαλίδα, τσαπλὶ κ. ἄ.); Νὰ γίνῃ εἰς τὴν θέσιν τῶν ὡς ἄνω (1 - 3) ἐρωτημάτων περιγραφὴ ἐκάστου ἐν χρήσει ἐργαλείου καὶ νὰ παρατεθοῦν σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίαι. (Παρατίθενται ἐνταῦθα ἐνδεικτικῶς σχεδιάσματά τινων ἐκ τούτων).

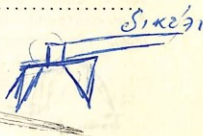
Γίνεται ἡ σκαφή τῶν ἀκρῶν τοῦ ἀγροῦ
ἢ εἰς τὴν ἀργαλὴν καὶ τῶν ἄλλων.....

γ) Ἐργαλεῖα διὰ σκάψιμον καὶ σκάλισμα τοῦ ἀγροῦ ἢ τοῦ κήπου· π.χ. ὁ κασμάς, ἡ τσάπα κ.ἄ. (Σημειώσατε τὸ ὄνομα, τὴν χρῆσιν

ἐκάστου καὶ παραθέσατε ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν) .....

*Χρησιμοποιοῦνται... για τὸ σκοπό μου...
...ὁ καθεμὸς... τὴν γῆν... καὶ τὸ δικεῖρι...*

- 6) Ποῖα πρόσωπα βοηθοῦν τὸν ζευγολάτην (ἢ ζευγάν) εἰς τὸ ὄργωμα καὶ πῶς καλοῦνται οἱ βοηθοὶ οὗτοι ὡς καὶ αἱ ἐργασίαι ποῦ ἐκτελοῦν

*Ὁπορᾶνται... ἐργάζονται... τὸν ὄργωμα...
...θαυροῦνται... ἐνίσχυται... τὸν ζευγολάτην*

- 7) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τὴν σπορὰν ὀσπρίων. Πῶς ἐγίνετο ἡ σπορὰ καὶ ἡ καλλιέργεια ἐκάστου εἴδους...

Σπορᾶνται... τὰ ὀσπρία...

- 8) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τροφὰς τῶν ζώων· π.χ. ρόβη, σανόν, τριφύλλι κ.ἄ. ....

*Σπορᾶνται... τὰ μ.η... διαμέγε... καὶ ἀνθοῦν...
...τον... δημητριακά...*

- 9) Πῶς ἐγίνετο πρὸ τοῦ 1920 (ἢ σήμερον) ἡ καλλιέργεια τῶν γεωμήλων· ἐσπέρνοντο ἢ ἐφυτεύοντο εἰς αὐλάκια ἢ πρασιές (βραγιές) καὶ ἄλλως. ....

Εὐνοῦνται... ἐν αὐλάκια...

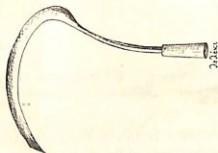
Β'. ΘΕΡΙΣΜΟΣ

α. Ἑργαλεῖα θερισμοῦ.

- 1) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον ἐθερίζοντο παλαιότερον τὰ δημητριακά. (Παραθέσατε τὸ ὄνομα καὶ ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ·

π.χ. με τὸ δρεπάνι, τὸ μαχαίρι κλπ.) .....

Εφίπτετο με' αὐτὸ δρεπάνι .....

Ἐάν ᾤσαν (ἢ εἶναι ἀκόμη ἐν χρήσει) διαφόρων εἰδῶν δρεπάνια ἢ ἄλλα μέσα θερισμοῦ, παρακαλοῦμεν νὰ τὰ περιγράψετε· ἐπίσης νὰ σχεδιάσετε τὰ ἐργαλεῖα ἢ νὰ τὰ φωτογραφήσετε .....

Τὰ αὐτὰ μέσα ἐργαλεῖα .....

ἔχον μορφὴν τῶν ἀνωτέρω ἐργαλείων .....

- 2) Μὲ δρέπανα ἢ μὲ ποῖα ἄλλα ἐργαλεῖα (π.χ. κόσσε) ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) τὰ χόρτα (π.χ. τὸ τριφύλλι κλπ.) διὰ τροφήν τῶν ζώων· (βλ. παράδειγμα εἰς τὴν κατωτέρω εἰκόνα). *με' αὐτὴν*

- 3) Ἡ λεπίς (δηλ. ἡ κόψη) τοῦ δρεπανιοῦ ἢ ἄλλου θεριστικοῦ ἐργαλείου, ἢ το ὀμαλὴ ἢ ὀδοντωτή; (Σχεδιάσετε αὐτήν) .....

ὡς δρεπάνι ἢ ὡς ὀδοντωτὴ ἢ καὶ ἄλλω .....

ἢ ὡς ὀμαλὴ .....

- 4) Πῶς ἦτο κατεσκευασμένη ἡ χειρολαβή του· (σχεδιάσετε ἢ φωτογραφήσατε αὐτήν). Ὁ σιδηροῦς σκελετὸς πῶς ἐλέγετο; .....

ὡς ξύχνη καὶ ὡς ὀμαλὴ καὶ ὡς ὀδοντωτὴ .....

5) Ποῖος κατεσκεύαζεν αὐτὰ τὰ θεριστικά ἐργαλεῖα (π.χ. τὰ δρεπάνια κ.ἄ.) *Ἡ δρεπάνια ἐκ τοῦ ἔμπεριον...*

6) Ἦτο παλαιότερον (ἢ εἶναι ἀκόμη) ἐν χρήσει καὶ ὁ θερισμὸς μὲ τὰς χεῖρας, δηλ. δι' ἐκριζώσεως καὶ ὄχι διὰ κοπῆς τῶν δημητριακῶν ἢ ὀσπρίων (π.χ. τῆς κριθῆς, τῶν ρεβιθῶν) ἢ τροφῶν τῶν ζώων (τῆς ρόβης κλπ.) *Ἡ ρόβη, γαλαξί, ρεβιθία... ἔξεριζώστω τὰ ἄλλα ἐθελίστω...*

β. Θερισμὸς τῶν δημητριακῶν.

1) Εἰς ποῖον ὕψος ἀπὸ τοῦ ἐδάφους ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) μὲ τὸ δρεπάνι ἢ ἄλλο κοπτερόν μέσον ὁ σῖτος, ἡ κριθή, ἡ βρώμη, ἡ σίκαλις κλπ. *Ἡ σίκαλις τοῦ ὕψους αὐτῆς... ἡ κριθή... ἔρριζω... ἔξεριζώστω ἐκ τοῦ ἐδάφους*

2) Οἱ στάχυες ποῦ ἔμεναν (ἢ μένουσιν) εἰς τὸ χωράφι μαζὶ μὲ τὴν ρίζαν μετὰ τὸν θερισμὸν πῶς ἐλέγοντο (ἢ πῶς λέγονται). *Ὀκρυμαίνοντο κεραμίς...*

3) Ποῦ ἀκολουθοῦν τοὺς θεριστὰς ἄλλα πρόσωπα (γυναῖκες ἢ παιδιὰ), τὰ ὁποῖα παραλαμβάνουν ἀπ' αὐτοῦ τὰ δράγματα (δραχμῆς, πιάσματα, χεριές, χερόβολα) τῶν σταχύων καὶ τὰ τακτοποιοῦν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Μήπως οἱ ἴδιοι οἱ θερισταὶ ἀποθέτουν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τὰ δράγματα ; *Οἱ ἴδιοι... θερίζουσι... ἀποθέτουν... τὰ δάματα... ἐπὶ τοῦ ἐδάφους...*

4) Πῶς τοποθετοῦνται τὰ δράγματα (οἱ χεριές) ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Πολλὰ ὁμοῦ ; Πόσα; Μήπως τοποθετεῖται ἕκαστον δράγμα (πιάσμα τῆς χειρὸς) χωριστά ; Ὅπου τοποθετοῦνται πολλὰ μαζί, αἱ κεφαλαὶ τῶν σταχύων εὐρίσκονται πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν ἢ διασταυρώνονται. (Περιγράψατε λεπτομερῶς) *Ὁμοειδέστατα... πολλὰ... χερόβολα... μαζί... ἐπὶ... μετὰ... ἑκάστη... τῆς αὐτῆς... κατεύθυνσιν...*

5) Πώς λέγονται τὰ τοποθετούμενα μαζί δράγματα ; Πολλαχοῦ κα-
 λούνται ἀγκαλιές. ... *ὀνόμαζονται... δέματα...* .....

γ. Οἱ θερισταί.

1) Ποιοὶ θερίζουν : ἄνδρες καὶ γυναῖκες ; Ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν)
 θερισταί, οἱ ὅποιοι ἤρχοντο ὡς ἐπαγγελματίαι δι' αὐτὸν τὸν
 σκοπὸν ἀπὸ ἄλλου τόπου καὶ ποῖον ; .....

Ὁ φε'τον εἰν ἄνδρες καὶ γυναῖκες...
ἐν τῷ... .....

2) Πῶς ἡμείβοντο οὗτοι με ἡμερομίσθιον (μεροκάματο) ἢ κατ'
 ἀποκοπὴν (ἐξκοπῆς). Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή εἰς χρῆμα ἢ εἰς
 εἶδος ; Τὸ ἡμερομίσθιον ἦτο μετὰ παροχῆς φαγητοῦ ἢ ἀνευ
 φαγητοῦ ; (Παραλέσατε με τὰς πληροφορίες καὶ τὴν σχετικὴν
 εἰς τὸν τόπον σας ὀνοματολογίαν) ... *ἡμερομίσθιο καὶ...*

ἐν εἶδος καὶ ἐν χρήμα, ἡμερομίσθιο...
μετὰ παροχῆς φαγητοῦ... .....

3) Οἱ ἄνδρες ἢ αἱ γυναῖκες ἔφερόν τι εἰς τὰς χεῖρας πρὸς προφύ-
 λαξιν, ἰδίᾳ τῆς ἀριστερᾶς, κατὰ τὸν θερισμὸν ; Ἐπίσης κατὰ
 τὴν ἐναρξιν τῆς ἐργασίας τὴν πρώτην ἡμέραν περιεβάλ-
 λοντό τι εἰς τὴν μέσσην τοῦ σώματος διὰ νὰ μὴ αἰσθάνωνται
 κόπῳσιν (δηλ. νὰ μὴ πονῇ ἡ μέση των) ; .....

ἔφεραν τὴν ἀριστεράν μετὰ κοινὴν...
πρὸς ἡρεσὺν αἰσιν... .....

- 4) Ἐδίδετο (ἢ δίδεται) προσοχή ὡς πρὸς τὴν ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος ἣ τοῦ μηνὸς καθ' ἣν πρέπει νὰ ἀρχίσῃ ὁ θερισμός ; .....

Δεν ἐξηγήσθη ἀρχὴν τοῦ θερισμοῦ
ἐν τῇ τρίτῃ.

- 5) Ἐτραγουδοῦσαν (ἢ τραγουδοῦν) κατὰ τὸν θερισμὸν σχετικὰ τραγούδια ; Καταγράψατε αὐτά. ....

Ἐτραγουδοῦσεν δημοτικὰ ἑρμῶδη.

- 6) Ποῦ τὴν τελευταίαν ἡμέραν τοῦ θερισμοῦ, προτοῦ τελειώσουν, ἀφήνουν εἰς τὸ χωράφι ἓνα μέρος αὐτοῦ ἀθήριστον. Τί κάμνουν τοὺς στάχυν ποὺ μένουν ἀθήριστοι ; (Εἰς τινὰς τόπους θερίζουν τὸ μέρος αὐτὸ σταυροειδῶς καὶ μὲ τοὺς ἀποκοπέντας στάχυν πλέκουν σταυρὸν ἢ ψάσαν, τὴν ὁποίαν τοποθετοῦν εἰς τὸ εἰκονοστάσι κλπ.).

Περιγράψατε λεπτομερῶς ὅπου ὑπάρχει σχετικὸν ἢ ἄλλο τι ἔθιμον.

Δὲν εἶναι ἐν τῇ ἀθήριστῃ καὶ
μὲ τοὺς στάχυν ἐκείνους ἐρᾶνε
ἐν σταυρῷ.

δ. Τὸ δέσιμον (δεμάτιασμα) τῶν σταχύν.

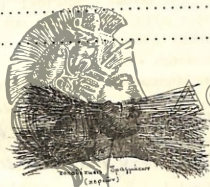
- 1) Πότε ἐγένετο τὸ δεμάτιασμα, ἤτοι τὸ δέσιμον, τῶν θερισμένων σταχύν. Ποίαν ἡμέραν ; Ἀμέσως μετὰ τὸν θερισμὸν ; Τὸ ἐσπέρας ἢ μήπως ἔπρεπε νὰ μείνουν οἱ στάχυν εἰς τὸν ἥλιον πρὸς ξήρανσιν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; .....

Ἐξηγήσθη ὅτι ἐκείνη ἐκείνη καὶ
ἐδέξατο τὸ πρῶτον.

- 2) Πώς ἐγένετο τὸ δερμάτιασμα ; Ποίους ἔδενε τοὺς στάχους καὶ ποίους τοὺς μετέφερε καὶ τοὺς παρέδιδεν ὡς χεριές, ἀγκαλιές ; Πῶς ἐδέοντο· με κοινὰ σχοινία, με σχοινία κατεσκευασμένα ἀπὸ βελονοειδῆς θάμνους, π.χ. βροῦλα, σπάρτα κλπ. Κατὰ τὸ δέσιμον τῶν δερματιῶν μήπως ἐχρησιμοποιεῖτο καὶ ἐργαλεῖόν τι ; Περιγράψατε λεπτομερῶς τὴν ἐργασίαν ταύτην μετὰ παραθέσεως σχετικῶν σχεδιασμάτων ἢ φωτογραφιῶν.....

οἱ ἰδίον... ἐργάζεσθαι... ἐν δὲ δερμάτια
ἔχρησεν... πάλιν... διὰ τὸ... δακτύλου...
ὑψηλῶς... οὐκ... ἐξαρτήματα...

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΛΟΓΟΤΕΧΝΩΝ

- 3) Τὰ δερμάτια μετὰ τὸ δέσιμον ἀφήνοντο εἰς τὴν ἰδίαν θέσιν ἢ συνεκentrώνοντο εἰς ὠρισμένον μέρος τοῦ θερισμένου ἀγροῦ ; Πόσα δερμάτια συνεκentrώνοντο ἐκεῖ καὶ πῶς ἐτοποθετοῦντο ; .....

ἐν τῇ... μετὰ τὸ... ἐν τῇ...
ἐν τῇ... ἐν τῇ... ἐν τῇ...
ἐν τῇ... ἐν τῇ... ἐν τῇ...
καὶ τὰ... ἐν τῇ... ἐν τῇ...

ε. Συγκομιδὴ τῶν γεωμήλων.

- 1) Ἀπὸ πότε ἤρχισεν ἡ καλλιέργεια τῆς πατάτας εἰς τὸν τόπον σας ;

Πότε γίνεται ή σπορά ή τὸ φύτευμα αὐτῆς. *Ἡ σπορά
ἢ τὸ φύτευμα γίνεται ἀπρὸ τοῦ
τέλους φεβρουαρίου*

- 2) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ ἐξαγωγή (βγάλισμο) τῶν γεω-
μήλων ἀπὸ τὸ χωράφι; Μὲ σκαπάνην, μὲ ἄροτρον ἢ μὲ
ἄλλον τρόπον. Περιγράψατε τὸ σχῆμα τῆς σκαπάνης, τοῦ
ἀρότρου κλπ. παραθέτοντες καὶ σχετικὸν σχέδιον αὐτῶν ἢ
φωτογραφίαν. *Εἰνέκεται τοῦ δικέρι
ἐν γένει*

στ. Συγκομιδὴ τοῦ σανοῦ.

- 1) Ἐσυνθίζετο παλαιότερον ἡ διατροφή τῶν ζώων κατὰ τοῦ
χειμῶνα μὲ ξηρὰ χόρτα (π.χ. σανόν, τριφύλλι, βίκον). Ἐάν
ναί, περιγράψατε πῶς ἐγίνετο ἡ καλλιέργειά του, ἔπειτα ἡ
κοπή, ἡ ξήρανσις καὶ ἡ φύλαξις αὐτοῦ. *Ἡ κοπή
τοῦ σανοῦ ἐγίνετο κατὰ τῆς ἀνοιξῆς
καὶ ξημερὰ ἀξημέρα ἐπὶ αἰῶνα
ἡμέρας ἀπὸ τοῦ ξηρανοῦ.*

- 2) Πότε ἐθερίζετο ὁ σανὸς καὶ μὲ ποῖον ἐργαλεῖον (δρέπανον, κόσ-
σαν κ.ἄ.). *Ἐθερίζετο τῆς ἀνοιξῆς μετὰ τὴν κάταν,*
(Παραθέσατε καὶ σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίας)

- 3) Ξήρανσις τοῦ χόρτου καὶ δέσιμον. Ποῖα ἐργαλεῖα ἐρησιμο-
ποιοῦντο; (Παραθέσατε μετὰ τῆς περιγραφῆς καὶ τὴν σχετι-
κὴν τοπικὴν λαϊκὴν ὀνοματολογίαν, ὡς καὶ σχεδιάσματα καὶ

φωτογραφίας) *Θ.ο.μα'φο.το κα.α.θ.ι.α...*

Γ. ΑΛΩΝΙΣΜΟΣ

- α. 1) Μεταφορά τῶν δεματιῶν πρὸς ἀλωνισμόν. Συνεκεντρώνοντο πρὸς τοῦτο ἐπὶ τόπου εἰς τὸ χωράφι ἢ μετεφέροντο εἰς ἄλλην θέσιν, π.χ. εἰς τὸ ἀλώνι, εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ σπιτιοῦ κτλ. ....

Μέχρις τα' γίτη ὁ ἀλωνισμός...
ἔμενα κατὰ τὸ ἀλώνι...

- 2) Πῶς καλεῖται ὁ χώρος ὅπου τοποθετοῦνται τὰ πρὸς ἀλωνισμόν δεμάτια. Εἰς τινὰς τόπους λέγεται: θεμωνοστάσι, θεμωνιά, θεμωνιάστρα, κλπ. Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς σωρόν; Ὑπάρχει καθωρισμένος τρόπος τοποθετήσεως;

ὁνομα'ζετο ὁ τόπος θεμωνιάστρα...
ἔα' σταῖνα πρὸς τὸ μέγ. κατὰ τὸν...

- 3) Ὑπῆρχεν ἀνέκαθεν εἰς τὸν τόπον σας ἀλώνι διὰ τὸν ἀλωνισμόν τῶν δημητριακῶν; Μήπως ἐγένετο παλαιότερον ὁ χωρισμός τοῦ καρποῦ (τοῦ γεννήματος) ἀπὸ τὰ ἄχυρα εἰς ἄλλον χώρον, δηλ. ὄχι εἰς τὸ ἀλώνι; *ῥηρηται...*

ἐρῶμαθι ἀλώνι...

- 4) Ποῦ κατεσκευάζετο (ἢ κατασκευάζεται) τὸ ἀλώνι. Ἐντὸς τοῦ συνοικισμού, εἰς τὴν αὐλὴν τῆς οἰκίας ἢ ἔξω τοῦ χωρίου; Εἰς ποίαν θέσιν; *ῥηρηται...*

μέγ. ἐλ.φ.α...

- 5) Τὸ ἀλώνι ἀνήκει εἰς μίαν μόνον οἰκογένειαν ἢ εἰς περισσοτέρας ;
ἐὰν τοῦτο ἀνήκη εἰς πολλὰς οἰκογενείας, πῶς γίνεται ἡ χρῆ-
σις του, δηλ. μὲ ποίαν σειρὰν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; .....

Ἰθαρυοὶ ἀδελφία ἰδιωτικὰ καὶ κοιτὰ τὰ
κοιτὰ ἐρημιμαρησὺν το μετ' ἡρωταριο ἡ τε

- 6) Ἀπὸ πότε ἄρχεται τὸ ἀλώνισμα καὶ πότε λήγει ; Ἀρχιφρ

ἐρὸ τὰ τέρη ἡ οὐκ ἐν καὶ τή φρ τὰ τ. Δαρτέμβριο

- 7) Εἶδη ἀλωνιῶν (ἀναλόγως τῆς κατασκευῆς των)· π.χ. χωματά-
λωνο (μὲ δάπεδον ἐκ χώματος)· πετράλωνο (μὲ δάπεδον
ἐστρωμένον μὲ πλάκες).

(Περιγράψατε τὴν κατασκευὴν ἐκάστου καὶ παραθέσατε σχε-
διάσμα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ) ἡ ἡρ. χ. φ. ἡ μα.

τὰ τὰ καὶ τὰ τὰ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

- 8) Πῶς ἐπίσκευάζεται τὸ ἀλώνι ἐκάστον ἔτος πρὸ τῆς ἐνάρξεως τοῦ
ἀλωνισμοῦ (π.χ. τοῦ χωματάλωνου : καθαρισμὸς αὐτοῦ καὶ
ἐπάλειψις τοῦ δαπέδου καὶ τοῦ γύρω τοιχώματος, ὅπου ὑπάρ-
χει, μὲ πηλὸν ἐκ χώματος ἢ συνήθως διὰ μείγματος κόπρου βοῶν
καὶ ἀχύρων) .. ἡ ἡρ. χ. φ. ἡ μα.

βοῶν

- 9) Ἡ ὥς ἄνω προετοιμασία τοῦ ἀλωνιοῦ καὶ ἡ ἐναρξίς τοῦ ἀλωνι-
σμοῦ γίνεται ὠρισμένην ἡμέραν καὶ ὥραν ; .. Δ. Ε. Α.

ἡ ἡρ. χ. φ. ἡ μα. ἡ μα. καὶ ὥραν

- 10) Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς τὸ ἀλώνι τῶν δεματιῶν, ὅπου
ὑπάρχει ἀλωνόστυλος, ὡς καὶ τὸ ἀπλωμα τῶν σταχύων πρὸς ὅλω-

νισμόν ; Περιγράψατε τὸν τρόπον τοῦτον ἢ οἷονδήποτε ἄλλον.

Ἐξήκοντο ἢ ὀγδοήκοντα ἐξήκοντα ἢ ὀγδοήκοντα
 ἐξήκοντα ἢ ὀγδοήκοντα καὶ μετὰ τὰς ἐξήκοντα ἢ ὀγδοήκοντα
 ἔτι καὶ

11) Πῶς γίνεται τὸ ἀλώνισμα τῶν σταχύων διὰ τῆς χρησιμοπο-
 ήσεως ζώων (βοῶν, ἵππων κλπ.).

α) Ἀλώνισμα πρὸς ἀγυροποίησιν τῶν σταχύων διὰ τῆς καταπατή-
 σεως αὐτῶν ὑπὸ περισφουμένῳ ζῶνι (βοῶν, ἵππων κλπ.).
 Πολλοὶ τοποθετεῖται πρὸς τοῦτο καθεὺς εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλω-
 νιστοῦ ξύλινος στύλος, ὅσους δύο μέτρων (καλούμενος στηγερὸς,
 στρούλουρας, δουκάνη, βουκάνη κ.ά.), ἀπὸ τοῦ ὁποῖου ἐξαρτῶν-
 ται σχοινία, ὡς εἰς τὸ ἀνωτέρω σχεδιαγράφημα, διὰ νὰ συγκρατοῦν-
 ται ἀπὸ τὸ ἕτερον ἀκρον τῶν τῶν ζῶα, ὥστε νὰ περιφέρωνται κυκλι-
 κῶς, «νὰ ἔρχωνται γύρην», καὶ οὕτω νὰ κόβουν τὰ στάχυα..

τὸ μέσον ἀκρον καὶ τὸ ἀνωτέρω ἀκρον εἰς τὸν
 τὸν στύλον καὶ ἀπὸ τοῦ στύλου ἀκρον εἰς τὸν
 εἰς τὸν στύλον καὶ ἀπὸ τοῦ στύλου ἀκρον εἰς τὸν
 ἀκρον καὶ ἀπὸ τοῦ ἀκρον εἰς τὸν

β) Πῶς ζεύονται οἱ βόες, τὰ ἄλογα κλπ. διὰ τὸν τρόπον τοῦτον τοῦ
 ἀλώνισμοῦ. Πῶς συνδέεται τὸ σχοινὶ ἀπὸ τὸν κάθετον ἀλωνό-
 στυλον μὲ τὰ ζῶα; (Εἰς τινας τόπους δένεται τὸ σχοινὶ εἰς θηλειάς,
 αἱ ὁποῖαι περιβάλλουν τὸν λαιμόν τῶν ζώων. Εἰς ἄλλους τόπους
 εἰς τὸ ἀλώνισμα διὰ τοῦ τρόπου τούτου δὲν ὑπάρχει στύλος εἰς τὸ
 μέσον τοῦ ἀλωνιστοῦ. Τὰ ἀλωνίζοντα ζῶα περιφέρονται συνδεδε-
 μένα εἰς σειρὰν διὰ σχοινίου, τὸ ὁποῖον σχηματίζει θηλειὰς περὶ τὸν
 λαιμόν ἐκάστου ζώου. Περιγράψατε ὅπου ὑπῆρχεν (ἢ διατηρεῖται
 ἀκόμη) ἀλώνισμός κατὰ τὸν ἕνα ἢ τὸν ἄλλον τρόπον, παραθέτον-

τες καὶ σχετικὰς φωτογραφίας ἢ ἰχνογραφήματα).....
 ..ἀλφειά... δεικνύει... ἀπὸ... τοῦ... ἐπὶ... καὶ...
 ..τοῦ... παλαιῦ... μετὰ...
 .....
 .....
 .....

γ) Ποῦ ἀντὶ τοῦ ἀλωνισμού διὰ τῶν ποδῶν χρησιμοποιεῖται καὶ μηχανικὸν ἀλωνιστικὸν μέσον· π. χ. χονδρὴ ἐπιμήκης σανὶ εἰς ἓν τεμάχιον ἢ δύο, προσαρμοζόμενα. Αὕτη ὠπλισμένη εἰς τὴν κάτω ἐπιφάνειαν διὰ κοπτερῶν μεταλλίνων ἐλασμάτων ἢ ἀποσχίδων σκληροῦ λίθου ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ ζυγοῦ ἐzeugμένων ζώων, σύρεται δ' οὕτω κυκλικῶς ἐντὸς τοῦ ἀλωνίου ἐπὶ τῶν ἐστρωμένων σταχύων διὰ τὸν ἀλωνισμόν των.

Σημειώσατε, ἂν ἀπαντᾷ εἰς τὸν τόπον σας τὸ ἀλωνιστικὸν τοῦτο μηχανήμα ἢ ἄλλο τι, τὸ ὄνομα αὐτοῦ (π. χ. δουκάννα, δικριάνι, βωλόσυρος), περὶ τῆς κατασκευῆς του, τὸ σχῆμα καὶ τὰς συνήθεις διαστάσεις. Ἀπὸ ποῦ τὸ ἐπρομηθεύοντο παλαιότερον καὶ σήμερον. Ἐπίσης πῶς γίνεται ἡ χρῆσις του καὶ διὰ ποῖα δημητριακά. Ἡλωνίζοντο (ἢ ἀλωνίζονται) ὅλα τὰ δημητριακά με ἀλωνιστικὸν μηχανήμα ; Μήπως π.χ. ἡ κριθὴ καὶ τὰ ὄσπρια (κουκκιά, ρεβίθια κ.ἄ.) ἡλωνίζοντο διὰ τῶν ποδῶν ζώων ζευγνυομένων καὶ περιφερομένων ἐπὶ τῶν σταχύων τούτων ;

Διὰ... ἐπὶ...
 ..μοῖραι... τοῦ... ἀπὸ...
 ..τοῦ... ἀπὸ...
 ..ζυγόν... πρὸς...
 .....
 .....

- δ) Ἀπὸ ποίαν ὥραν τῆς ἡμέρας ἀρχίζει ὁ ἀλωνισμός, κατὰ ποίαν δὲ διακόπτεται διὰ τὰ ἐπαναληφθῆ τὴν ἐπομένην. ; .....

Ἀρχίζει ὁ ἀλωνισμός φθίς. πρὸς μεσ' ἡμέρας
ἀναπαύεται. φθίς. πρὸς μεσ' ἡμέρας
δύει. πρὸς μεσ' ἡμέρας

- 12) Ποία ἄλλα ἀλωνιστικά ἐργαλεῖα εἶναι ἐν χρήσει; (Εἰς τινὰς τόπους χρησιμοποιοῖται ἐπίμηκες ξύλον, τὸ ὁποῖον, καλούμενον διχάλι, δικοῦλι, δουκράνι κλπ., ἔχει τὸ ἄκρον ὀδοντωτὸν ὑπὸ τὴν κατωτέρω μορφήν):

Ἐργαλεῖοι: δουκράνι, διχάλι, ξύλον
δικοῦλι, δουκράνι, ξύλον

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

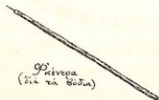
- 13) Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἀλωνισμοῦ ὁ γεωργὸς μετὰ τὸ διχάλι ἢ τὸ δικοῦλι, ἐρχόμενος γύρω εἰς τὸ ἀλώνι, ρίπτει ἐντὸς τοῦ κύκλου τὸν ὁποῖον διαγράφουν τὰ ζῶα ἢ τὸ ἀλωνιστικὸν μηχανήμα τοὺς ἀκόπους στάχυν ;

ὁ γεωργὸς ρίπτει τὰ ἀκόπους
στάχυν μετὰ τὸ διχάλι πρὸς τὸ
μέσον τοῦ ἀλώντος

- 14) Ἦτο ἐν χρήσει εἰδικὴ ἀλωνόβεργα διὰ τὴν ὁδήγησιν καὶ τὸ κτύπημα τῶν ζῶων ; (Ἐν Κρήτῃ λέγεται αὕτη βουκέντρι· ἀλλαχοῦ φ'κέντρα). Πόσον μῆκος εἶχε καὶ ποία ἡ κατασκευὴ τῆς ; (Σχεδιάσατε τὴν ράβδον αὐτήν). (Βλέπε κατωτέρω εἰκόνα) //

ἀλωνόβεργα: δομάβεργα, καμνίβεργα, καὶ ἄλλα
μῆκος 60 ἐκ. καὶ 120 ἐκ. βάρη 20 κιλ.

- 15) Πώς λέγεται ἡ ἐργασία τοῦ ἀλωνίσματος ἐνὸς ἀπλώματος, δηλ. ἐνὸς στρώματος σταχύων ἐντὸς τοῦ ἀλωνιοῦ. (Ἐν Κρήτῃ καλεῖται δούλα). Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σίτου, κριθῆς, βρώμης κλπ. ἡλωνίζοντο καθ' ἡμέραν *ἑξήματα εφωδιμα*
τοῦ ἀλωνιοῦ καὶ ἡ δούλα μετ' εφωδιμα
ἡ μετρηθῆναι

- 16) Πώς λέγονται οἱ ἀλωνισθέντες στάχυες, προτοῦ λιχνισθοῦν διὰ νὰ ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα ἀπὸ τὸν καρπὸν ; (ἐν Κρήτῃ : μάλαμα)
ἑξήματα ἀφρός ἡ ἐντεμνησμένα

- 17) Ποιοὶ ἀλωνίζουσι : ὁ ἴδιος ὁ γεωργὸς μετὰ τοῦ ζῶα ἢ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν ἀκόμη) εἰδικοὶ ἀλωνισταῖ (ἐν Αἰτωλίᾳ : βαλμάδες, δηλ. τσοπάνηδες, καλούμενοι ἀλωνοῦν καὶ ἀγωγιᾶς), οἱ ὅποιοι εἶχον βοδία ἢ ἄλογα καὶ ἀνελαμβάνον τὸν ἀλωνισμόν *ἡ ἡμεῖς*
αὐτοὶ ἀλωνιστὰς περιμενόμενοι
ἐν τῷ χωρίῳ

- 18) Πλὴν τοῦ μέσου τούτου μετὰ ζῶα καὶ μετὰ ἀλωνιστικὸν ἐργαλεῖον ὑπῆρχον παλαιότερον εἰς χρῆσιν ἄλλα μέσα χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχυν· π.χ. τὸ κοπάνισμα αὐτῶν μετὰ χονδρὸν ξύλον (τὸν κόπανον) ἢ μετὰ ἄλλον τρόπον ; (βλ. κατωτέρω ἐν σελ. 26 εἰκόνα).
ὅτι δὲν ἡγήρευται μόνος ἐν τῷ ἑξήμα
ἡ ἐξοδισμός

- 19) Ὁ κόπανος οὗτος πῶς ἐλέγετο· ἐκ ποίου ξύλου κατασκευάζετο· πόσον μήκος καὶ πᾶχος εἶχε καὶ ποῖον τὸ σχῆμά του ; *ὁ κόπανος*
ἐξήματα ὄραβι καὶ ἡ τοῦ ἀρόφους ἡραταῖσι
ἡ τοῦ δύο ἀνδρῶν φύλα ὡς δεδεμένα μετὰ τοῦ ἑξήμα

καί εἰς τὴν ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων ; (Περιγράψατε λεπτομερῶς τὸν τρόπον τοῦτον χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοῦ σταχύος, παραθέτοντες σχεδιαγραφήματα ἢ φωτογραφίας) *Σχηματίζω*
ἐργάζω... ἐξ ἡρώων καὶ ἐξ κορυφῆς...
ἀφ' ἐξέχοντος εἰς τὴν χωρίσιν τοῦ καρποῦ.

- 22) Κατὰ τὸ ἀλώνισμα διὰ τῶν ζώων, ὡς ἐπίσης καὶ διὰ τοῦ κοπάνου, ἐτραγουδοῦντο τραγούδια ; Ἐάν ναί, ποῖα ;

Κατὰ τὸ κοπάνισμα μήπως ἐλέγοντο εἰδικὰ δίστιχα ἢ φράσεις διὰ τὸν συντονισμόν τοῦ ρυθμοῦ τῆς ἐργασίας ; *Καὶ... ἐξ ἡρώων...*
μα ἢ κορύφισμα φασμαδῶσαι δημοτικὰ...
φασμαδῶσαι

- 23) Πότε τὸ πρῶτον ἐγίνε χρῆσις ἀλωνιστικῆς μηχανῆς εἰς τὸν τόπον σας. Ποῖος τὴν ἐπρομηθεύθη (πρόσωπον, συνεταιρισμός κλπ.), (Περιγράψατε τὸν τρόπον λειτουργίας αὐτῆς) *Δεῖ ἐργάστη*

β'. Λίχνισμα

- 1) Πῶς λέγονται οἱ ἀλωνισμένοι στάχυες, ἐτοιμασμένοι διὰ τὸ λίχνισμα (ἐν Αἰτωλίᾳ : λειῶμα, ἐν Κρήτῃ : μάλαμα). Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεύεται τὸ λειῶμα διὰ τὸ λίχνισμα ; πῶς λέγεται τοῦτο (εἰς Κρήτην : θρινάκι, εἰς Αἰτωλίαν καὶ Πελοπόννησον : δικριάνι, ἀλλαχοῦ : δικιργιάνι) καὶ ποῖον τὸ σχῆμα αὐτοῦ. *Εἰς Κρήτην... ἐξ ἡρώων...*

καὶ ἐξ ἡρώων ἢ ἐνδωρεῦς ἐν με' ἐξ...
δικριάνι ἀγέματος θηροποιῶν.

Ὁ σχηματιζόμενος σωρὸς ἔχει σχῆμα στρογγύλον ἢ ἐπίμηκες ; Προτοῦ ἀρχίσῃ τὸ λίχνισμα (ἀνέμισμα) πρὸς ἀποχωρισμὸν τοῦ ἀχύρου

ἀπὸ τὸν καρπὸν, καρφώνεται τι ἐπάνω εἰς τὸν σωρόν ; Μήπως μαχαίρι, τὸ θρινάκι ἢ ἄλλο τι ; Τί λέγεται κατὰ τὴν πράξιν ταύτην καὶ πρὸς ποῖον σκοπὸν γίνεται τὸ ἔθιμον τοῦτο. *ὁ βληματισ...*

*μετὸς ὧρος ἐκὼς αἴμα ἐλμυρεὺς ἐφάνη
καρφώσεται τὸ δίκουσι καὶ ἴσας σταυροὺς
ἐφ' ὅς καταμίσῃ*

- 2) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον γίνεται τὸ ἀνέμισμα ; (Πῶς λέγεται τοῦτο : φτυάρι, θρινάκι ; Ἰχνογραφήσατε τοῦτο... *τὸ ἀνέμισμα*

ἐφίετο μετ' ὅς δίκουσι

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Ποῖος λιχνᾶ (ἀνέμιζει)· ἄνδρας, γυναῖκα· εἰδικὸς λιχνιστὴς ἐπ' ἀμοιβῇ ;

*λιχνῶν ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν ἐπὶ ἑκατόμιστον
τὴν ἐλμυρεὺς*

- 4) Πῶς λέγονται τὰ χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων, τὰ ὁποῖα μετὰ τὸ λίχνισμα παραμένουν μετὰ τοῦ καρποῦ· (εἰς τινὰς τόπους καλοῦνται : κόντυλοι, κόμπια). Πῶς ἀποχωρίζεται ὁ καρπὸς ἀπὸ τοὺς κόντυλους ἢ τὰ κόμπια ; Ποῦ συνηθίζεται νὰ γίνεται δεύτερον ἀλώνισμα διὰ τῶν ποδῶν τῶν ζώων, ὥστε νὰ ἀποφλοιωθῇ ὁ σῖτος κλπ ;

*ὀρομαῖορτο κοφίδια ἐπὶ ἐκέραια καὶ
ἐφίετο ὁ ὀρομαριεμένος τὸν δὲ ὁ καταμίσ-
ματος*

- 5) Πῶς γίνεται ἡ ζευξίς τῶν ζώων διὰ τὸ δεύτερον, ὡς ἀνωτέρω, ἀλώνισμα ; Ποῦ ἀπαντᾷται τὸ ἀλώνισμα τοῦτο· πῶς λέγεται ; (Ἐν

Κρήτη: ξεβαβούλισμα καὶ καρπολώνεμα)· διὰ ποῖα δημητριακὰ συν-
ηθίζεται τοῦτο ... *Δεν γίνεται διὰ τὰ αὐτὰ* ...

*δημητριακὰ πάλιν ἐξαιρέματα, ὅτι περιέχουσι
μετὰ τὸ λινίσμα κορυττίζετο* ...

- 6) Ἀφοῦ διὰ τοῦ λινίσματος (ἀνέμισματος) ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα,
πῶς γίνεται ἡ διαλογή τοῦ καρποῦ ἀπὸ τὰ μετ' αὐτοῦ παραμείναντα
χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων (τοὺς κοντύλους, κόμπια κ.ἄ.) ; .....

*Εἰρίετο μετὰ δρεμόνι ἢ μετὰ ἀρί-
στον ἐπὶ σιγῇ μετὰ βάρβαρον κορίαν τῇ
φ. αἰ.* ...

Γίνεται τοῦτο κατὰ τὸ ἀνέμισμα, ἀπομακρυνομένων τῶν ξένων αὐτῶν
ύλων ὑπὸ γυναικὸς διὰ σαρώθρου; ἢ δι' ἄλλων μέσων, ὡς π.χ. κοσκί-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

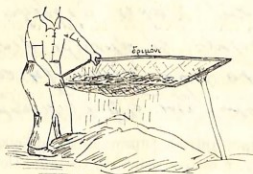
ΔΟΗΝΩΝ

κόσκιο παλαιο δερμόνι

κόσκιο ἢ ἀριλόγι

ἐριμόνι

νων μετὰ ὅπας διαφόρων μεγεθῶν· π.χ. μετὰ τὸ κόσκινον τὸ καλούμενον
κατὰ τόπους: βολίστρης, δερμόνι, δορμόνι, δριμόνι, ρεμόνι κλπ.

(Περιγράψατε λεπτομερῶς τοὺς ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ καὶ σήμερον) τρόπους χωρισμοῦ τῶν κόκκων τῶν δημητριακῶν ἀπὸ τὰ ἄχυρα καὶ τὰς ἄλλας ὕλας. Ἰχνογραφήσατε δὲ ἢ παραθέσατε φωτογραφίας τῶν ἐν χρήσει ἐργαλείων καὶ σκευῶν) . . . *Εμνηστεύω* . . .

*δικαίνει ἐν τῇ μέλει τοῦ σωροῦ τοῦ
εὐαγριοῦ κ' αὖτις τὸ ἐν ἀκρῇ εὐρίτετο τὸ δρεμεῖν
καὶ ἀχιφε κατόρην τὸ δρεμεῖν . . .*

- 7) Ὅταν ἐτοιμασθῇ, ὡς ἀνωτέρω, ὁ καρπὸς σχηματίζεται εἰς σωρόν ; Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεύεται; Χαράσσεται ἐπὶ τοῦ σωροῦ σταυρός ; Πῶς χαράσσεται καὶ ποία ἡ μορφή του. Μήπως ἐμπηγνύεται κατόπιν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ σωροῦ τὸ ἐργαλεῖον τοῦ λιχνίσματος (θρινάκι, φυτάρη), ἐπακολουθεῖ δὲ καὶ προσκύνησις καὶ ἀσπασμὸς τοῦ σωροῦ ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ ; *ὅταν . . . ἐτοιμασθῇ . . .*

*σωροῦς ἐμνηστεύω ἐπὶ τῷ σωρῷ σωροῦς
αὖτις κατόρην τὸν εὐαγριῶν καὶ χαράσσει
τοῦτω ὁ σωρὸς μετὰ τὸ δικαίνει ἐπὶ
σωροῦ . . .*

- 8) Ἄλλοι εἶθιμα προτοῦ νὰ μεταφερθῇ ὁ καρπὸς (σίτος, κριθή κλπ.) εἰς τὴν ἀποθήκην. *ἔφερετο τὸ αὐτὰρ μετὰ τῷ κρητῇ*

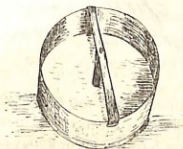
*δ' ἡνίορ καὶ ὁ ἄρρε ἀρρόφα καμμι δ' ἄρρε
ἀφῆκε ἀνὰ τὸ ἀμναρὶ δια' τὰ ἀφῆκε
καὶ δια' τὰ μὴν χυρῖα ἴα τὰ αὐτὰρ μετὰ
τὸ ἐρμωστὶ ἐπὶ εἰσι ὁ ἡφαιρικὸς μιν ἀφῆκε . . .*

- γ'.1) Ποῖαι ὀφείλαι πρὸς τρίτους ἔπρεπε νὰ καταβληθοῦν εἰς εἶδος ἀμέσως εἰς τὸ ἀλώνι; π.χ. ἡ δεκάτη, κοινῶς δεκάτισμα. Ποία ἦτο ἡ συνήθεια. Ἦρχετο ὁ δεκατιστής εἰς τὸ ἀλώνι; Μὲ ποῖον μέτρον (δοχεῖον) ἐγίνετο ἡ μέτρησις τοῦ σίτου, τῆς κριθῆς κλπ., διὰ τὴν εἴπραξιν ὑπὸ τοῦ δεκατιστοῦ τοῦ «δεκάτου». (Σημειώσατε τὸ ὄνομα τοῦ μετρητοῦ, τὴν

χωρητικότητα του εις ὁκάδας, εις κοιλὰ κλπ., παραθέσατε δὲ καὶ ἰχνο-
γράφημα αὐτοῦ· βλ. κατωτέρω σχετικὰς εἰκόνας). *Ἡ Εγγρ. ε. γ. ε. γ. α.*

δοσθ. το φιλ. εὐν. το. παρ' αὐτ. εἰνε δοσθ. με τέλει
ἐν κρη. α. ἡ το. μενίσκο. ἡ παρ' αὐτ. εἰνε με
το. μενίσκο. ἡ το. δακ' αὐτ. δοσθ. εἰνε μενίσκο.

1950

κοὺν δὲ λου

- 2) Ποῖα ἄλλα βάρη κατεβάλλοντο εἰς εἶδος εἰς τὸ ἀλώνι ;

α) τὸ παπαδιάτικο,

β) τὸ ἀγροφυλακιάτικο,

γ) τὸ γυφτιάτικο,

δ) τὸ ἀλωνιάτικο κλπ.

Σημειώσατε τὰ ἐν χρήσει παλαιότερα μετὰ τῶν δημοτριακῶν (ὄνομα, χωρητικότης, σχῆμα, καὶ παραθέσατε ἰχνογραφήματα ἢ φωτογραφίας αὐτῶν) κατεργασμένα ἐκ θαλάσσης

εφελγή προς τὸν πατέρα, τὸν ἀποδοκιμασθέντα,
 ὡς καὶ τὸν ἀποδοκιμασθέντα, ἡ εφελγή πρὸς τὸν
 ἀποδοκιμασθέντα.

- 3) Ποῦ ἀπεθηκεύετο κατόπιν ἡ παραγωγή (ὁ καρπὸς) ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ ἐντὸς τῆς οἰκίας (εἰς ποῖα δοχεῖα) ἢ εἰς ἀγρούς ἐντὸς ἐδικῶν λάκκων ; (Σημειώσατε λεπτομερῶς εἰς ἑκάστην περίπτωσιν τὰς σχετικὰς συνθηκὰς) *ἀποθηκεύετο εἰς μίσηλα ἐντρία*

καὶ συνθέτας) Ἀρεσθρέας... καὶ μετὰ τὴν...
δοξία... καὶ αὐτὸς ἀμεταφύλακτος.

- 4) Τὸ ἄχυρον ποῦ ἀπεθηκεύετο. Εἰς ἀποθήκην (ἀχυρῶνα) ἐντὸς τοῦ χωρίου ἢ εἰς τὸν ἀγρόν καὶ παρὰ τὸ ἀλώνι. Πῶς ἐγίνετο ἡ ἀποθή-

κευσις εἰς τὴν ὑπαιθρον ; *Τὸ ἔκτατον ἀνὰ ἡμέραν εἰς
τοὺς ἀκροῦς καὶ τὸν ἐκτετακτόν τε καὶ εἰς
ἐκτετακτόν τε καὶ ἐκτετακτόν τε καὶ*

- 5) Πῶς ἐγένετο (ἢ γίνεται) ἡ διαλογή τοῦ σπόρου. Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ
θερισμοῦ ἀπὸ τοῦ καλυτέρους στάχυς ἢ μετὰ τὸ ἀλώνισμα ;...

*Ἡ διαλογή τοῦ σπόρου ἐγένετο κατὰ τὸ
θερισμὸν ἐν τῷ χωρῷ καὶ ἐκτετακτόν τε καὶ*

- 6) Μήπως ὅπου γίνεται ἡ διαλογή τοῦ σπόρου πρὸ τοῦ θερισμοῦ κατα-
σκευάζεται τότε ἢ μετὰ τὸν θερισμὸν πλέγμα (πλεκτή) ἐκ σταχυῶν,
τὸ ὅποιον ἀναρτᾶται εἰς τὸ εἰκονοστάσιον ἢ ὀπισθεν τῆς θύρας κλπ ; ..

*Κατασκευάζεται πλέγμα εἰς τὴν θύραν
καὶ ἐκτετακτόν τε καὶ ἐκτετακτόν τε καὶ*

Πῶς λέγεται ἡ πλεκτή αὕτη ; Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς τοῦ φυλάσσεται.
πρὸς ποῖον σκοπὸν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; *Ἡ πλεκτή*

ἐκτετακτόν τε καὶ ἐκτετακτόν τε καὶ ἐκτετακτόν τε καὶ

Δ'. ΕΤΗΣΙΑΙ ΠΥΡΑΙ

- α'. 1) Κατὰ ποίας ἡμέρας τοῦ ἔτους λαμβάνει χώραν κατ' ἔθιμον εἰς τὸν
τόπον σας ἀναμμα φωτιάς εἰς τὸ ὑπαιθρον. (Π.χ. παραμονὴ Χριστου-
γέννων, ἑσπέρas 23 Ἰουνίου (Κληδόνου), Ἀποκριές, πρώτη Μαρ-
τίου, Πάσχα (κάψιμο τοῦ Ἰούδα), ἑσπέρas τῆς 31 Αὐγούστου κλπ.)

*Γίνεται ἀναμμα τῆς φωτιάς κατὰ τῆς
23^{ης} Ἰουνίου καὶ τὸ κάψιμο τοῦ Ἰούδα*

Εἰς ποίας ἡμέρας, ποῖαν ὥραν καὶ εἰς ποῖον μέρος ; *Κατὰ*

*τῆς 23^{ης} Ἰουνίου ἀναμμεται φωτιά, εἰς
τὸν αὐτὸν αὐτὸν ἐκτετακτόν τε καὶ ἐκτετακτόν τε καὶ
Μαῖου) κατὰ τὸ κάψιμο τοῦ Ἰούδα γίνεται ἀναμμα*

- 2) Πώς λέγεται ή φωτιά αυτή ; (π.χ. φανός, άφανός κλπ.).....

Φαρός λέγεται ή φωτιά τού ναύα.

- β'. 1) Ποιοι ανάπτουν την πυράν' παιδιά, ηλικιωμένοι, ποιος άλλος ;...

Ανθρώποι ανάπτουν την φωτιά τού ναύα.
τα παιδιά, την φωτιά τού Μελωδόντων οι κηρύες

- 2) Ποιος ή ποιοι συλλέγουν τὰ ξύλα, θάμνους κλπ. διά την πυράν.

Τὰ κλέπτουν ; "Αν ναί, από ποιον μέρος ; Μαγεώνων

τα ξύλα με τή ευρα όλοι οι κυριανοί
από ένα φορτίο.

- 3) Πώς γίνεται ή συγκέντρωσις των. (Περιγράψατε λεπτομερώς)

Από την αρχή τῆς Μ. εορτασμός κα'δε.
αυριανός ηρεμεί τα ξύλα ένα φορτίο ξύλα
και τα συγκέντρωσιν τα ξύλα ένα
μέρος από τῶν όσων κατά τα τῶνα και ποταμ.

- γ'. Ποιαί αἱ συνήθειαι εἰς κάθε τόπον δια κάθε πυράν ;

- 1) Προσευχαί, διάφοροι ἐπικλήσεις, ξόρκια, ἄσματα, κρότοι, θόρυβος.

Καταγράψατε τὰ σχετικὰ κείμενα ψαλλόμενα... αμαδικώς

ω' χριτοί. Αγάθει. και' ωχρότης... έρριτ
τοιο τα' βαρελόντα

- 2) Πηδήματα, χοροί γύρω από την πυράν. (Περιγραφή λεπτομερής)

Πηδούν παύω από τῆς φωτιᾶς τῆς
προέρχεται από τῶ καθεμὲν τῶν
βιβασιῶν τῶ Μάη, δια τῶ κηρύες
φαγοντόν διαφόρα φαγοντόν

47

- 3) Τί καίονται εἰς τὰς πυρὰς αὐτάς· (κάψιμον τροχοῦ ἀμάξης, λουλουδιῶν τοῦ Μάρτη, τοῦ στεφάνου τῆς Πρωτομαγιάς κλπ.) ....

καίονται τὰ ἑσπερία ἐκ τῶν λουλουδιῶν τῶν ἐνκενφωθέντων κατὰ τῆς πρωτομαγιάς, τὰ ὅμοια ἦσαν κρημασμένα ἀπὸ τῶν θυρῶν.

- 4) Καίονται (ἢ ἐκαίοντο) ὁμοιώματα· π.χ. κατὰ τὸ Πάσχα ὁμοίωμα τοῦ Ἰούδα (περιγράψατε λεπτομερῶς) καίονται .....

ὁμοιώματα τοῦ Ἰούδα τὰ ὅμοια εἶναι κρημασμένα ἐν τῇ καρδίᾳ τοῦ θανόντος, ἐτηριζμένα ἐπὶ τῇ νύκτι ἐν τῷ σπλάχνῳ.

- 5) Παραθέσατε λεπτομερῆ περιγραφὴν τοῦ ἔθιμου εἰς τὸν τόπον σας

ἐν τῷ μεσότητι τοῦ γένους ὁ φανὸς ἀνέστη καὶ ἔστη ἐπὶ τῇ γῇ τοῦ πρώτου ἀνέστη ἐπὶ τῶν παιδιῶν τοῦ γένους.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Προς

τῆς Ακαδημίας Ἀθηνῶν, τέτοιοι
ἑβδόμης τῆς Ἑλληνικῆς Λογογραφίας,
Ἀναγνωστοποιῶν 14

Μοῦσαι (1367)

Ἐπὶ τοῦ κ. Ἐπιθεωρητοῦ Δημοτικῶν
Σχολείων Β' Περιφέρειας Ἑυρυτανίας)

Ἐξοφλοῦμαι ἐρωτηματολόγια δημοτικῶν
ἐκφραστῶν ἐμπειρησμένων,

Λαμβάνω τῆς τιμῆς τοῦ ἐνημερω-
μένου ἐμπειρησμένου ἐρωτηματολόγιου
100 δραχμῶν ἐκφραστῶν καὶ κατ'
ἐξουσίαν περὶ τῶν ἐρωτηματολογίων
100

ΑΚΑΔΗΜΙΑ
Ἐκ Αμυρίας τῇ 22.2.90
Ἐννομεῖα 24 117

Ἐπὶ τῆς τοῦ Διευτ. Σχ. Αμυρίας

[Signature]

ΙΩΑΝ. ΜΗΤΣΙΟΥ